

I. DISPOSICIÓN XERAIS

MINISTERIO DE AGRICULTURA, ALIMENTACIÓN E MEDIO AMBIENTE

8048 *Real decreto 505/2013, do 28 de xuño, polo que se regula o uso do logotipo «raza autóctona» nos produtos de orixe animal.*

As razas de gando autóctonas son obxecto dunha especial protección por parte das administracións públicas, non soamente como parte do patrimonio xenético animal de España, senón tamén porque maioritariamente se crían en réxime extensivo, coas beneficiosas consecuencias para a sustentabilidade do medio rural que iso comporta.

Froito diso poden citarse, a título meramente enunciativo, o labor de caracterización que se efectúa co Catálogo oficial de razas de gando de España, contido no anexo I do Real decreto 2129/2008, do 26 de decembro, polo cal se establece o Programa nacional de conservación, mellora e fomento das razas gandeiras, así como as liñas de axudas previstas especificamente para as razas autóctonas españolas.

Sen prexuízo do anterior, os consumidores demandan unha maior información sobre a orixe dos produtos que consomen, o que aconsella establecer unha identificación específica, mediante un logotipo, para os produtos procedentes de animais de razas autóctonas.

Así mesmo, a dita diferenciación é unha necesidade que o sector produtor destas razas puxo de manifesto en reiteradas ocasións a través das asociacións de criadores de animais de razas puras.

Neste contexto resulta moi adecuado establecer un réxime regulador do uso voluntario do logotipo «raza autóctona» que permita recoñecer os produtos procedentes de razas autóctonas na súa etiquetaxe e os lugares onde se poden comercializar ou consumir. Esta iniciativa enmárcase no Plan de desenvolvemento do Programa nacional de conservación, mellora e fomento das razas gandeiras, que ten como unha das súas prioridades estratéxicas a utilización sustentable e as vías alternativas de rendibilidade para as razas e para os seus produtos.

A garantía de que estes produtos procedan de animais de razas autóctonas débese basear na supervisión do sistema de produción por parte das asociacións de criadores de razas gandeiras autóctonas, que son as garantes de que os animais dos cales proceden estes produtos sexan de raza autóctona.

Este logotipo poderá aparecer na etiquetaxe dos produtos procedentes de razas autóctonas xunto cos demais requisitos exixidos pola normativa xeral na materia, especialmente o Real decreto 1334/1999, do 31 de xullo, polo que se aproba a Norma xeral de etiquetaxe, presentación e publicidade dos produtos alimenticios, o Real decreto 928/1987, do 5 de xuño, relativo á etiquetaxe de composición dos produtos téxtiles, e a Orde do 23 de setembro de 1985, de etiquetaxe dos produtos de coiro e pel.

A utilización deste logotipo na carne de vacún de animais de razas autóctonas deberá cumprir o Real decreto 1698/2003, do 12 de decembro, polo cal se establecen disposicións de aplicación dos regulamentos comunitarios sobre o sistema de etiquetaxe da carne de vacún.

No caso dos produtos procedentes de animais porcinos da raza ibérica, animais ibéricos puros da norma de calidade, a utilización deste logotipo implica o cumprimento do Real decreto 1469/2007, do 2 de novembro, polo que se establece a Norma de calidade para a carne, o xamón, a paleta e a cana de lombo ibéricos.

Cando exista unha denominación de orixe protexida ou unha indicación xeográfica protexida inscrita no rexistro comunitario previsto no Regulamento (UE) n.º 1151/2012 do Parlamento e do Consello, do 21 de novembro de 2012, sobre os réximes de calidade dos produtos agrícolas e alimenticios, que conteña ou consista no nome dunha raza

autóctona, unicamente os operadores acollidos á dita denominación de orixe protexida ou indicación xeográfica protexida poderán facer uso do logotipo que leva o nome desa raza e soamente no produto que cumpre o prego de condicións correspondente.

Este real decreto foi sometido a consulta das comunidades autónomas e dos sectores afectados e emitiu informe a Comisión Interministerial para a Ordenación Alimentaria.

Tamén foi sometido ao procedemento de emisión de informe en materia de normas e regulamentacións técnicas e de regulamentos relativos aos servizos da sociedade da información, previsto no Real decreto 1337/1999, do 31 de xullo, polo que se regula a remisión de información en materia de normas e regulamentacións técnicas e regulamentos relativos á sociedade da información, previsto na Directiva 98/34/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 22 de xuño de 1998, pola que se establece un procedemento de información en materia de normas e regulamentacións técnicas.

Así mesmo, foi notificado en virtude do procedemento previsto na Directiva 2000/13/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 20 de marzo de 2000, relativo á aproximación das lexislacións dos Estados membros en materia de etiquetaxe, presentación e publicidade dos produtos alimenticios.

Na súa virtude, por proposta do ministro de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente, de acordo co Consello de Estado e logo de deliberación do Consello de Ministros na súa reunión do día 28 de xuño de 2013,

DISPOÑO:

Artigo 1. *Obxecto.*

1. Este real decreto ten por obxecto regular o uso voluntario do logotipo «raza autóctona» na etiquetaxe dos produtos de orixe animal.

2. O disposto nesta norma enténdese sen prexuízo do cumprimento dos requisitos e condicións exixidos pola normativa en materia de propiedade industrial, así como do disposto nos artigos 29, 30, 42 e 56 do Regulamento (UE) n.º 1151/2012 do Parlamento Europeo e do Consello, do 21 de novembro de 2012, sobre os réximes de calidade dos produtos agrícolas e alimenticios.

Artigo 2. *Definicións.*

1. Para os efectos deste real decreto, serán de aplicación as definicións previstas no artigo 2 do Real decreto 2129/2008, do 26 de decembro, polo que se establece o Programa nacional de conservación, mellora e fomento das razas gandeiras, e no anexo I do Regulamento (CE) n.º 853/2004 do Parlamento Europeo e do Consello, do 29 de abril de 2004, polo que se establecen as normas específicas de hixiene dos alimentos de orixe animal.

2. Así mesmo, entenderase como:

a) Autoridade competente: os órganos competentes das comunidades autónomas e cidades de Ceuta e Melilla e o Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente para aquelas asociacións definidas no artigo 9.1.a) do Real decreto 2129/2008.

b) Etiquetaxe: as mencións, indicacións, marcas de fábrica ou comerciais, debuxos ou signos relacionados cun produto alimenticio e que figuren en calquera envase, documento, rótulo, etiqueta, faixa ou colariño, que acompañen ou se refiran ao dito produto alimenticio.

c) Logotipo de raza autóctona: o previsto no anexo I que, no caso da marca por especies, irá acompañado do nome da raza tal como se denomina no Catálogo oficial de razas de gando de España.

d) Prego de condicións: conxunto de condicións establecidas por unha asociación de criadores para o uso do logotipo «raza autóctona» nos produtos amparados pola raza correspondente.

e) Operadores: persoas físicas, persoas xurídicas e entes sen personalidade xurídica, con ou sen ánimo de lucro, que de conformidade coas asociacións oficialmente recoñecidas para as distintas razas se comprometan a cumprir o prego de condicións aprobado para o uso de logotipo nesa raza.

f) Titular do prego: a asociación de criadores de animais de razas autóctonas oficialmente recoñecidas.

g) Lote de animais: conxunto de animais de raza autóctona producidos nunha mesma explotación.

h) Produtos de razas autóctonas: aqueles produtos de orixe animal cuxos proxenitores estean inscritos no libro xenealóxico dunha raza autóctona recoñecida como tal no Catálogo oficial de razas de gando de España. Ambos os proxenitores deberán pertencer á mesma raza.

i) Lote de produtos: é o conxunto de produtos de orixe animal procedentes dun lote de animais coas mesmas características raciais.

Artigo 3. *Uso do logotipo.*

1. O Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente cederá o uso deste logotipo ás asociacións de criadores de animais de razas autóctonas oficialmente recoñecidas que o soliciten.

2. As asociacións de criadores elaborarán un prego de condicións para o uso deste logotipo e deberán presentalo ante a autoridade competente, ao menos co contido mínimo establecido no anexo II, para a súa aprobación.

3. No caso de que exista máis dunha asociación de criadores dunha mesma raza autóctona, deberán integrarse nunha asociación de segundo grao para a presentación do prego ante a autoridade competente co contido mínimo establecido no anexo II, para a súa aprobación.

4. A aprobación dun prego pola autoridade competente producirá efectos en todo o territorio nacional.

5. Poderán utilizar o logotipo os operadores que fosen incluídos por parte dos titulares dos pregos no punto 2 do anexo II deste real decreto, relativo ao contido mínimo dos pregos de condicións para a utilización do logotipo «raza autóctona».

6. Para garantir que os produtos e os animais sexan de raza autóctona, os operadores indicados no parágrafo anterior deberán establecer os rexistros do sistema de rastrexabilidade que o titular do prego define no punto 4 do anexo II.

7. O incumprimento dos pregos de condicións que supoña a ausencia de identificación de calquera axente que interviñese ou a imposibilidade de correlacionar os lotes ou unidades de venda coas explotacións gandeiras de procedencia ou con calquera proceso intermedio anterior ao envasado final e venda supoñerá a perda do dereito a utilizar o mencionado logotipo, se o dito incumprimento for responsabilidade do titular do dito dereito, logo de expediente tramitado con audiencia do interesado.

8. Para efectos publicitarios, soamente poderán utilizar de forma xenérica o logotipo aquelas denominacións de orixe protexida, indicacións xeográficas protexidas, sistemas de gandería ecolóxica ou integrada, pregos de etiquetaxe facultativa de carne de vacún, pregos de etiquetaxe de carne de cordeiro e cabrito ou marcas de calidade e garantía, e operadores en xeral, que comercialicen exclusivamente produtos de razas autóctonas.

Artigo 4. *Compatibilidade do logotipo «raza autóctona» con outros sistemas de etiquetaxe.*

1. Aqueles produtos incluídos nunha denominación de orixe protexida, indicación xeográfica protexida, en sistemas de gandería ecolóxica ou integrada, pregos de etiquetaxe facultativa de carne de vacún, pregos de etiquetaxe de carne de cordeiro e cabrito ou marcas de calidade e garantía poderán empregar o logotipo establecido na presente norma, simultaneamente co das figuras de calidade citadas, sempre que

cumpran o regulado neste real decreto, en particular, que procedan de animais de razas autóctonas incluídas no Catálogo oficial de razas de gando de España.

2. Cando se pretenda usar conxuntamente o logotipo «raza autóctona» con outros sistemas de etiquetaxe, os titulares do prego do logotipo «raza autóctona» aprobarán previamente o uso conxunto tras o estudo do sistema de etiquetaxe que solicita a compatibilidade e comprobación de que cumpre os requisitos.

3. Cando exista unha denominación de orixe protexida ou unha indicación xeográfica protexida inscrita no rexistro comunitario previsto no Regulamento (UE) n.º 1151/2012 do Parlamento Europeo e do Consello, do 21 de novembro de 2012, que conteña ou consista no nome dunha raza autóctona, unicamente os operadores acollidos á dita denominación de orixe protexida ou indicación xeográfica protexida poderán facer uso do logotipo que leva o nome desa raza e soamente no produto que cumpre o prego de condicións correspondente e ampara o produto de raza autóctona.

4. A utilización deste logotipo na carne de vacún de animais de razas autóctonas deberá cumprir o Real decreto 1698/2003, do 12 de decembro, polo que se establecen disposicións de aplicación dos regulamentos comunitarios sobre o sistema de etiquetaxe da carne de vacún.

5. No caso dos produtos procedentes de animais porcinos da raza ibérica, animais ibéricos puros da norma de calidade, a utilización deste logotipo implica o cumprimento do Real decreto 1469/2007, do 2 de novembro, polo cal se establece a Norma de calidade para a carne, o xamón, a paleta e a cana de lombo ibéricos.

6. Os pregos de condicións de etiquetaxe facultativa para os sectores ovino e caprino amparados pola Resolución do 19 de decembro de 2011, da Dirección Xeral de Recursos Agrícolas e Gandeiros, pola cal se aproba a Guía de etiquetaxe facultativa de carne de cordeiro e cabrito, poderán incluír a utilización do logotipo «raza autóctona» cando cumpran os requisitos necesarios para iso.

Artigo 5. *Control da veracidade dos produtos procedentes de animais de raza autóctona.*

1. O titular do prego verificará a inscrición dos animais de raza autóctona segundo o establecido na regulamentación do libro xenealóxico.

2. Os operadores autorizados deberán conservar a documentación referida á rastrexabilidade aplicada na súa fase de produción para a realización do proceso de verificación definido no punto 5 do anexo II deste real decreto.

3. Os operadores e mais o titular do prego teñen a obriga de poñer á disposición das autoridades competentes para o control oficial toda a documentación necesaria relativa á verificación deste logotipo e a súa rastrexabilidade durante un período mínimo de 3 anos, sen prexuízo do maior prazo que establezan outras normas.

4. Os titulares do prego poderán acollerse a un sistema de certificación externa nas fases do proceso que consideren necesario conforme a norma UNE-EN 45011, excepto os pregos de etiquetaxe facultativa de bovino, ovino, caprino e porcino ibérico; neste caso será obrigatoria a certificación en función das exixencias da normativa de etiquetaxe facultativa destas especies.

Artigo 6. *Obrigas das asociacións de criadores de animais de razas gandeiras autóctonas.*

As obrigas das asociacións de criadores de animais de razas gandeiras autóctonas no ámbito deste real decreto serán as seguintes:

a) Presentar ante a autoridade competente, para a súa aprobación, un prego de condicións para o uso do logotipo «raza autóctona» nos animais e produtos relativos á súa raza.

b) Ter un rexistro de operadores autorizados para o uso do logotipo «raza autóctona» na súa raza. Este rexistro estará actualizado á disposición da autoridade competente co fin de establecer as inspeccións necesarias para garantir esta etiquetaxe.

c) Colaborar coas autoridades competentes en cuxo ámbito territorial actúen e remitirlles un informe anual sobre o resultado dos controis efectuados no dito ámbito en cumprimento desta norma.

d) Verificar que os animais que van proporcionar estes produtos son de razas autóctonas e realizar unha supervisión do proceso.

e) Conservar, para a súa posible consulta pola autoridade competente, durante un período mínimo de 3 anos, sen prexuízo do maior prazo que establezan outras normas, os expedientes, documentación e datos das verificacións realizadas e dos informes emitidos, así como das modificacións do rexistro de operadores.

f) Realizar cando menos unha visita de verificación semestral aos operadores autorizados baixo o seu prego de condicións, co fin de garantir a rastrexabilidade do sistema. No caso daqueles pregos en que haxa un sistema de certificación externa, o control poderá ser anual. Esta verificación realizarase con base no punto 5 do anexo II deste real decreto.

g) Retirar a autorización do uso de logotipo aos operadores que non cumpran o prego, sen prexuízo das accións que poida exercer a autoridade competente.

Artigo 7. *Deber de información e publicidade por parte das autoridades competentes.*

1. Os órganos competentes das comunidades autónomas e cidades de Ceuta e Melilla remitiranlle á Dirección Xeral de Producións e Mercados Agrarios, do Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente, os datos dos pregos que aproben para a utilización do logotipo «raza autóctona» no ámbito do seu territorio.

2. A Dirección Xeral de Producións e Mercados Agrarios do Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente terá á disposición e dará publicidade da listaxe actualizada de todos os pregos que utilicen este logotipo aprobados pola autoridade competente.

Artigo 8. *Infraccións e sancións.*

As infraccións cometidas contra o disposto neste real decreto serán sancionadas de acordo co Real decreto 1945/1983, do 22 de xuño, polo que se regulan as infraccións e sancións en materia de defensa do consumidor e da produción agroalimentaria, co Real decreto lexislativo 1/2007, do 16 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei de defensa dos consumidores e usuarios e outras leis complementarias, e coa normativa autonómica establecida ao respecto.

Disposición adicional primeira. *Cláusula de recoñecemento mutuo.*

Os requisitos do real decreto que se aproba non se aplicarán aos produtos legalmente fabricados ou comercializados de acordo con outras especificacións noutros Estados membros da Unión Europea, nin aos produtos orixinarios dos países da Asociación Europea de Libre Comercio (AELC), partes contratantes no Acordo sobre Espazo Económico Europeo (EEE), nin aos Estados que teñan un acordo de asociación alfandegueira coa Unión Europea.

Os produtores situados noutro Estado membro da Unión Europea distinto de España poderán beneficiarse do uso do logotipo «raza autóctona» na etiquetaxe, sempre que dispoñan dun sistema de verificación análogo ao que se indica no artigo 5 que garanta que os produtos proceden de animais de raza autóctona.

Disposición adicional segunda. *Seguimento.*

O Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente elaborará, en coordinación coas comunidades autónomas e nun prazo máximo de dous anos, un informe respecto do grao de información e coñecemento nos consumidores do uso do logotipo de «raza autóctona», con base nun seguimento estatístico, especialmente no caso da coexistencia deste logotipo con denominacións de calidade da Unión Europea.

Disposición derradeira primeira. *Título competencial.*

O disposto neste real decreto ten carácter de normativa básica, ao abeiro do disposto no artigo 149.1.13.^a e 16.ª da Constitución, que lle atribúe ao Estado a competencia exclusiva sobre bases e coordinación da planificación xeral da actividade económica, e de bases e coordinación xeral da sanidade, respectivamente.

Disposición derradeira segunda. *Facultade de desenvolvemento e aplicación.*

Facúltase o ministro de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente para modificar o contido dos anexos deste real decreto.

Disposición derradeira terceira. *Entrada en vigor.*

O presente real decreto entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Dado en Madrid o 28 de xuño de 2013.

JUAN CARLOS R.

O ministro de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente,
MIGUEL ARIAS CAÑETE

ANEXO I

Características do logotipo «raza autóctona»

a) Modelo:

Existen unha representación xeral de todas as razas autóctonas (a.1), para utilizar en campañas e promoción, e outra para cada especie de raza autóctona que está recoñecida no Catálogo oficial de razas de gando en España (a.2), que se utilizará nos produtos e irá acompañada do nome da raza autóctona.

a.1) Marca xenérica: o modelo utilizado será o seguinte e non se utilizará na etiquetaxe dos produtos de orixe animal:

a.2) Marca por especies: esta marca irá acompañada sempre do nome da raza tal como se denomina no Catálogo oficial de razas de gando de España. Os modelos utilizados serán os seguintes:

Bovino

Equino

Porcino

Caprino

Cunícola

Dromedario

Ovino

Asnal

Aviario

b) Tamaño de reducción:

No caso de que a aplicación do logotipo sobre diferentes tipos de etiquetas faga necesaria a súa reducción, realizarase sempre a escala proporcional, e o tamaño mínimo será de 1 cm de diámetro.

c) Cor:

A cor do logotipo da marca xenérica de raza autóctona será utilizada sempre en negro.

Así mesmo, cada unha das marcas por especie ten unha cor determinada que as identifica e á vez as distingue do resto de especies. As cores seleccionadas para cada especie son as seguintes:

- Bovino: pantone 1797 (RGB 201, 40, 45) (CMYK 14, 94, 86, 4).
- Caprino: pantone 363 (RGB 57,137, 47) (CMYK 79, 22, 99, 5).
- Ovino: pantone 144 (RGB 239, 130, 0) (CMYK 1, 58, 100, 0).
- Equino: pantone Process Cyan (RGB 0, 158, 224) (CMYK 100, 0, 0, 0).
- Cunícola: pantone 327 (RGB 0, 134, 136) (CMYK 100, 0, 44, 17).
- Asnal: pantone 7538 (RGB 184, 191, 181) (CMYK 9, 0, 13, 30).
- Porcino: pantone 205 (RGB 225, 71, 125) (CMYK 3, 83, 19, 0).
- Dromedario: pantone 288 (RGB 0, 70, 135) (CMYK 100, 67, 0, 23).
- Aviario: pantone 7408 (RGB 244, 175, 0) (CMYK 3, 36, 100, 0).

Establécense dous posibles criterios para aplicar a cor ás marcas por especie:

- A primeira versión monocromática. A marca irá toda na súa cor. Utilizarase sempre e cando a marca se poida identificar correctamente dentro do contorno gráfico onde conviva.

- A segunda versión bicromática. A marca poderá ir na súa cor na parte central e en negro no anel onde aparece escrito «100% RAZA AUTÓCTONA». Usarase esta opción para salientar a marca nun contorno que se asemelle á súa cor distintiva.

d) Tipografía:

A tipografía utilizada será a «Trade gothic».

O tamaño das letras reducirase, se é o caso, de acordo co establecido na letra b).

ANEXO II

Contido mínimo dos pregos de condicións para a utilización do logotipo «raza autóctona»

1. Identificación da asociación de criadores de animais de raza autóctona.
2. Ámbito de aplicación. Neste punto figurará a relación de operadores do prego nas seguintes fases:

- Producción primaria: explotacións de nacemento, cría e engorda dos animais.
- Transformación: matadoiros, salas de despezamento e establecementos industriais.
- Comercialización: puntos de venda.

3. Descrición dos produtos.

4. Sistema de rastrexabilidade.

5. Sistema de verificación por parte da asociación. Debe figurar neste punto como se asegura o cumprimento das condicións establecidas no prego, que visitas e comprobacións documentais de rexistros se efectúan en cada unha das fases, con que periodicidade e que medidas se toman en caso de incumprimentos.

6. Sistema de control externo, en caso de que exista.